

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1TdoVS/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 9519100068
Dátum vydania rozhodnutia: 15.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9519100068.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Štefana Michálíka, JUDr. Martina Bargela a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obžalovaných Q. Q. S. a spol., pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 15. júla 2020 v Bratislave, o sťažnosti poškodenej strany Q. - W., spol. s r.o., O., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júna 2020, sp. zn. 4 To 7/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť poškodenej strany Q.-W., spol. s r.o., O. sa zamietá.

Odôvodnenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25. júna 2020, sp. zn. 4 To 7/2020, rozhodol podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 31 ods. 1 Trestného poriadku o tom, že predsedníčka senátu JUDr. Alena Šišková nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného Q. Q. S. a spol., vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1T/9/2019 a na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4 To 7/2020.

V odôvodnení tohto uznesenia Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že predsedníčka senátu JUDr. Alena Šišková vo svojom vyjadrení k vznesenej námietke zaujatosti uviedla, že nemá pomer k prejednávanej veci ani k osobám, ktorých sa úkony trestného konania týkajú, k obhajcom a ani orgánom činným v trestnom konaní. Vo svojom oznámení zaujatosti z 25. mája 2020 sa k autenticite záznamu prostredníctvom aplikácie Threema nevyjadrovala, vyjadrovala sa k obsahu informácií týkajúcich sa jej osoby zverejňovaných médiami, ktoré sú nepravdivé. Zo subjektívneho hľadiska neexistuje v predmetnej veci žiadna skutočnosť, ktorá by bránila predsedníčke senátu JUDr. Alene Šiškovej nezaujato konať. Táto skutočnosť nevyplýva z jej vyjadrenia, obsahu spisu a napokon takúto skutočnosť netvrdí ani strana konania, ktorá vzniesla námietku zaujatosti.

Vo vzťahu k objektívnemu testu nestrannosti Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení uviedol, že o námietke o tom, že predsedníčka senátu sa priamo a menovite spomína v komunikácii obžalovaného Q.. Q. S. prostredníctvom aplikácie Threema, už konal a uznesením z 28. mája 2020, sp. zn. 3 Ndt 15/2020, predsedníčku senátu JUDr. Alenu Šiškovú z vykonávania úkonov trestného konania nevyvylúčil, dospejúc k záveru, že reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiach, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom nie je daná, a to aj s ohľadom na konečné rozhodnutie o návrhu prokurátora na vzatie obžalovaného Q.. Q. S. do väzby, na podklade čoho Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal pochybnosti, že namietaná predsedníčka senátu bude vo veci konať absolútne profesionálne bez akýchkoľvek náznakov (tieňov) nestrannosti či zaujatosti.

Od momentu vyššie uvedeného rozhodnutia nedošlo podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v prejednávanej veci s ohľadom na obsah spisu, ale aj vyššie uvedené hľadiská a východiská, k žiadnej zmene, ktorá by iné rozhodnutie o námietke zaujatosti voči namietanej predsedníčke senátu odôvodňovala. Ani senát 4To Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nezistil reálnu existenciu takých objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že dotknutá predsedníčka senátu disponuje určitým - nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom, a to aj s ohľadom na vzatie obžalovaného Q.. Q. S. do väzby.

Vo vzťahu k námietke, týkajúcej sa skutočnosti, že akýkoľvek prejav súdnej moci, ktorým by bola spochybnená autenticita komunikácie v aplikácii Threema, by bol negatívnym precedensom, keďže ide o jeden z najdôležitejších dôkazov v trestnej veci úkladnej vraždy X. S. a aj keď samotný obsah komunikácie nemusí vždy zodpovedať objektívnej skutočnosti, samotný záznam komunikácie prostredníctvom aplikácie Threema je autentický, Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že predsedníčka senátu JUDr. Alena Šišková vo svojom vyjadrení k námietke zaujatosti vznesenej poškodenou stranou vysvetlila (a opak nevyplýva ani z jej oznámenia zaujatosti z 25. mája 2020), že k autenticite záznamu prostredníctvom aplikácie Threema sa nevyjadrovala, vyjadrovala sa k obsahu informácií týkajúcich sa jej osoby zverejňovaných médiami, ktoré sú nepravdivé. Ani z tohto pohľadu potom podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neexistuje taká objektívna okolnosť, ktorá by mohla viesť k pochybnostiam, že namietaná predsedníčka senátu disponuje určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám konania alebo k ich zástupcom.

Proti tomuto uzneseniu podala prostredníctvom svojho splnomocnenca JUDr. Daniela Lipšica písomným podaním z 3. júla 2020 sťažnosť poškodená strana Q. - W., spol. s r.o., O. (ďalej len „poškodená strana“).

V odôvodnení sťažnosti poškodená strana po zrekapitulovaní predchádzajúceho priebehu konania uviedla, že test nezaujatosti a nestrannosti sudcov vo vzťahu k možným dôvodom vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa v zmysle konštantnej judikatúry skladá zo subjektívneho prístupu, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno a objektívneho prístupu, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky vylučujúce akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Na základe uvedeného prístupu je potom možné rozlišovať subjektívnu nestrannosť a objektívnu nestrannosť. Následne poškodená strana poukázala na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa nestrannosti sudcu (konkrétne na rozhodnutia vo veci Piersack proti Belgicku z 1. októbra 1982, Kyprianou proti Cypru z 15. decembra 2005, č. 73797/01 a DN proti Švajčiarsku z 29. marca 2001, č. 27154/95).

Poškodená strana poukázala aj na to, že JUDr. Alena Šišková v oznámení zaujatosti z 25. mája 2020 uviedla, že v súvislosti s rozhodovaním o väzbe obžalovaného Q.. Q. S. v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 Tost 23/2018 boli v médiách prezentované nepravdivé informácie. Aj keď to priamo z oznámenia zaujatosti nevyplýva, podľa poškodenej strany je zrejmé, že za nepravdivé označila medializované informácie o jej možnom ovplyvňovaní pri rozhodovaní o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu o nevzatí obvineného Q.. Q. S. do väzby. Z informácií publikovaných v médiách, ako aj z

dôkazov, ktoré poškodená strana získala v rámci trestného konania vedeného Národnou kriminálnou agentúrou pod ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019, vyplýva, že diskusia o možnom ovplyvňovaní rozhodnutia senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prebiehala prostredníctvom aplikácie Threema medzi obžalovaným Q.. Q. S. a osobou s kódom I., ktorou je podľa poškodenej strany K. O., dňa 26. júna 2018, osobou s kódom I., ktorou je podľa poškodenej strany P. J., dňa 28. júna 2018 a osobou s kódom B., ktorou je podľa poškodenej strany X.. Q. X., dňa 26. júna 2018 až 28. júna 2018. Poškodená strana v tejto súvislosti poukázala na to, že senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Ndt 15/2020 (zrejme mala na mysli sp. zn. 3 Ndt 15/2020, pozn.) nedisponoval dôkazmi a informáciami, ktoré poškodená strana v tomto podaní predložila. Dôvody uvedené v oznámení zaujatosti JUDr. Aleny Šiškovéj z 25. mája 2020 nie sú podľa poškodenej strany identické s dôvodmi, pre ktoré namieta jej zaujatosť poškodená strana.

Poškodená strana pritom dala do pozornosti, že nepochybňuje skutočnosť, že JUDr. Alena Šišková pri svojom rozhodovaní vo veci sp. zn. 2 Tost 23/2018 konala nestranné a v intenciách zákona, o čom svedčí aj rozhodnutie senátu 2T, ktorý obvineného Q.. Q. S. vzal do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Komunikácia obžalovaného Q.. Q. S. v aplikácii Threema však podľa poškodenej strany obsahuje správy, ktoré sa priamo týkajú snahy ovplyvniť rozhodovanie senátu 2T. Textové správy obžalovaného Q.. Q. S. z aplikácie Threema, zabezpečené orgánmi činnými v trestnom konaní, sa zmieňujú aj o iných sudcoch Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, avšak v predmetnej veci sú podľa poškodenej strany z pohľadu testu objektívnej nestrannosti sudcu relevantné práve tie správy, ktoré sa týkajú možného ovplyvňovania ich rozhodovacej činnosti v prospech obžalovaného Q.. Q. S.. Poškodená strana pritom poukázala na to, že komunikácia z aplikácie Threema bola v predmetnom trestnom konaní vykonaná ako dôkaz, pričom časti tejto komunikácie boli prečítané na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 269 Trestného poriadku.

Podľa poškodenej strany Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie založil aj na argumente, že predsedníčka senátu JUDr. Alena Šišková vo svojom vyjadrení k námietke zaujatosti vznesenej poškodenou stranou vysvetlila a opak nevyplýva ani z jej oznámenia zaujatosti z 25. mája 2020, že k autenticite záznamu prostredníctvom aplikácie Threema sa nevyjadrovala, vyjadrovala sa k obsahu informácií týkajúcich sa jej osoby zverejňovaných médiami, ktoré sú nepravdivé. Informácie zverejnené médiami vychádzali výlučne z komunikácie obžalovaného Q.. Q. S. v aplikácii Threema. Podľa poškodenej strany odlišovanie medzi mediálnymi článkami, ktoré doslovne prevzali obsah komunikácie obžalovaného a samotnou komunikáciou je rozlíšením umelým a nelogickým. Objektívny test nestrannosti a z neho vyplývajúca teória zdania musí podľa poškodenej strany nepochybne vychádzať z preukázanej skutočnosti, že predsedníčka senátu JUDr. Alena Šišková sa priamo spomína v komunikácii obžalovaného Q.. Q. S. v aplikácii Threema v tom zmysle, že mala existovať snaha ovplyvniť jej rozhodovaciu činnosť.

Uvedená skutočnosť má podľa poškodenej strany charakter, ktorý dosahuje hranicu objektívnych pochybností vo vzťahu k JUDr. Alene Šiškovéj, predpokladanú ustanovením § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

Na základe uvedených skutočností poškodená strana navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 32 ods. 5 Trestného poriadku, § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júna 2020 a rozhodol tak, že JUDr. Alena Šišková je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

Senát 1 TdoVS Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [§ 32 ods. 5 písm. d) Trestného poriadku] preskúmal na podklade uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podala poškodená strana sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že podaná sťažnosť poškodenej strany nie je dôvodná.

Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky

vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Podľa § 32 ods. 5 písm. d) Trestného poriadku o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 rozhoduje iný senát odvolacieho súdu, dovolacieho súdu alebo nadriadeného súdu konajúceho o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie, ak ide o rozhodnutie senátu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu, alebo senátu nadriadeného súdu.

Podľa § 18 ods. 1 veta prvá a druhá zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov senát najvyššieho súdu sa skladá z troch sudcov, z ktorých jeden je predsedom senátu. Ak rozhoduje o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam senátov najvyššieho súdu, skladá sa senát najvyššieho súdu z predsedu a zo štyroch sudcov.

Úvodom je potrebné dať do pozornosti skutočnosť, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Poškodená strana podanú sťažnosť odôvodnila totožne ako podanú námietku zaujatosti, a to poukazom na objektívny test nestrannosti a z toho vyplývajúcu teóriu zdania a v kontexte toho poukázala na komunikáciu obžalovaného Q.. Q. S. s niekoľkými osobami prostredníctvom aplikácie Threema, z ktorej mala vyplývať snaha ovplyvniť rozhodovaciu činnosť JUDr. Aleny Šiškovéj vo veci sp. zn. 2 Tost 23/2018. Z uvedeného je podľa poškodenej strany možné konštatovať, že objektívne by sa JUDr. Alena Šišková nemusela zdať v očiach verejnosti nezaujatá.

K tomu možno uviesť, že poškodená strana síce ako prílohu k námietke zaujatosti (na ktorú odkázala aj v podanej sťažnosti) pripojila časti komunikácie obžalovaného Q.. Q. S., z ktorej má vyplývať snaha ovplyvniť rozhodovaciu činnosť JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 Tost 23/2018, avšak z tejto prílohy, ani zo samotnej sťažnosti nevyplýva žiaden dôkaz preukazujúci to, že obžalovaný Q.. Q. S. či už priamo alebo prostredníctvom iných osôb rozhodovaciu činnosť tejto sudkyne skutočne ovplyvnil alebo sa o to aspoň nejakým preukázateľným spôsobom pokúsil. Len samotné uvedenie sudkyne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Aleny Šiškovéj v tejto komunikácii a následná diskusia o tom, ako by ju bolo možné ovplyvniť, nemôže bez ďalšieho automaticky znamenať jej zaujatosť na základe objektívneho testu nestrannosti. Ak by sa totiž bez výhrad prijal tento záver, potom by to malo za následok, že ad absurdum ak by napríklad obžalovaný vo svojej komunikácii prostredníctvom aplikácie Threema spomenul každého jedného sudcu v Slovenskej republike (a konkrétne i najmenej štyroch sudcov konajúcich v tejto veci), bolo by potom nutné konštatovať, že všetci títo sudcovia sú zaujatí na základe objektívneho testu nestrannosti a museli by byť vylúčení z rozhodovania jeho trestnej veci. Už z uvedeného je zrejmé, že objektívne hľadisko teórie zdania sa nemôže uplatňovať absolútne bezbreho, ale len na základe konkrétnych skutočností, z ktorých by bolo možné v rovine rozumnej istoty vyvodiť, že v prípade ak by vo veci rozhodoval ten - ktorý sudca, mohlo by sa jeho rozhodnutie (resp. rozhodnutie senátu, ktorého je tento sudca súčasťou) v očiach verejnosti i strán konania javiť ako nie nestranné. V opačnom prípade by to totiž mohlo mať za následok aj to, že strana by si týmto spôsobom v podstate mohla „vyberať“ sudcu, resp. senát, ktorý o nej bude rozhodovať, a to tak, že o jej „nepohodlných“ sudcoch by uviedla (ako to býva častou námietkou uvádzanou obvinenými v trestných konaniach), že ten - ktorý sudca je voči nej zaujatý, resp. je ovplyvnený prokurátorom, poškodenou stranou alebo inými osobami a z toho dôvodu nebude vo veci rozhodovať nestranne, na základe čoho by žiadala o ich vylúčenie z rozhodovania, a to bez toho, že by daný sudca, resp. sudcovia vôbec boli reálne kýmkoľvek oslovení, resp. ovplyvnení.

V predmetnej veci možno konštatovať, že z prílohy podanej námietky zaujatosti, na ktorú poškodená strana odkázala aj v podanej sťažnosti, je zrejmé, že obžalovaný Q.. Q. S. si prostredníctvom aplikácie Threema písal s ďalšími osobami okrem iného aj o JUDr. Alene Šiškovéj, vo vzťahu k čomu však

poškodená strana nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval, že JUDr. Alena Šišková bola zo strany obžalovaného alebo iných osôb skutočne ovplyvnená pri rozhodovaní vo veci sp. zn. 2 Tost 23/2018, pričom táto skutočnosť nevyplýva ani z vyjadrenia tejto sudkyne, ani zo samotného rozhodnutia vo veci sp. zn. 2 Tost 23/2018. Len samotný obsah komunikácie, bez podporenia skutočností v nej uvedených akýmkoľvek dôkazom, preto nemôže zakladať vylúčenie JUDr. Aleny Šiškovej z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 4 To 7/2020. Skutočnosť, že sudkyňa je namietaná kvôli jej uvádzaniu v komunikácii obžalovaného s ďalšími osobami v aplikácii Threema, sama o sebe nemôže privodiť pozitívne rozhodnutie o námietke zaujatosti.

Navyše, samotná sťažnosť sa javí byť rozporuplná, pretože na jednej strane poškodená strana žiada vylúčiť dotknutú sudkyňu z rozhodovania z dôvodu jej zaujatosti vyplývajúcej z možného ovplyvňovania jej rozhodovacej činnosti vo veci sp. zn. 2 Tost 23/2018 a na strane druhej uvádza, že nemá pochybnosti o nestrannom rozhodovaní JUDr. Aleny Šiškovej vo veci sp. zn. 2 Tost 23/2018 (ku ktorej sa vzťahujú aj poškodenou stranou predložené časti komunikácie obžalovaného Q.. Q. S. z aplikácie Threema). Nie je potom zrejmé, ako by bolo možné vylúčiť sudcu z rozhodovania na základe objektívneho prístupu, ak samotná poškodená strana, ktorá podala námietku zaujatosti, ako aj sťažnosť proti uzneseniu, ktorým sudkyňa nebola vylúčená, uvádza, že táto sudkyňa sa jej nejaví zaujatá a pri svojom rozhodovaní vo veci sp. zn. 2 Tost 23/2018 podľa nej konala nestranné a v intenciách zákona.

Na základe uvedeného rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažnosť poškodenej strany ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.